

ОК ТЯВРЬ
8
Воскресенье
1933 г. (с)
№ 233 (2933)
Сэн 10 мингэ

БҮРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-ийн В.М.
Обкомий ба
БМАССР-ий Верховно
Советдэй Президиумай
О Р Г А Н.

АГУУЕХЭ ОКТЯБРЬСКА СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕВОЛЮЦИИН XXII ЖЭЛЭЙ ОЙЕ ҮЙЛЭДБЭРИИН ШЭНЭНҮҮД ИЛАЛТАНУУДААР УГТАЕ

Манай агууехэ, илагдашагүй эхэ ороной бүхы эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэдтэ, колхознигууд ба колхознигдануудта, служацинар ба интеллигенцидэ хандаһан, „Красный Пролетарий“ заводой хүдэлмэрилэгшэдэй коллективэй бэшэг.

Хүндэтэ хүдэлмэришэдтэ! Агууехэ Октябрьска Социалистическэ революциин XXII жэлэй мартта ой ойртжо байна. Ойн урда тээхи үснүүд, историческэ событинуудаср тэмдэглэгдэ. Нагайкин ба мүрдэлгэ хэргын отряднуудай режимдэ, национальна ба социальна хүндэтэр даралалтын үндэсэ һууриг байгуулагдаһан панска Польска хандаран унаа. СССР-эй практикэ болбол бүхы Советскэ Улсдай дурахууһы дүүргэжэ, партизанын 17-до хилы дабажа, манай нэгдүгшэ ахадүү—украинчууд ба ахадүү—белорусчуудыг өөрынхөө хамгаалга дороо гэгээн заабарилан Улаан Армидыг хамгаалга үлгэрэн байна. Героическа Улаан Арми болбол бүхы агууехэ сүүлэлэлгын үлгэр хөдөлгөөнтэй ба алдартай отряднууд дүүргэжэ байна. Сүүлэлэлдэһэн арадуудар хүхүү мехаланаар угтагдан, Улаан Арми болбол революционно гуриг байгуулна, панска даралал—сүүлэлдэһэн ажаллан мөсдэ мүнэ, зог жаргалта ажаллан ба мүнэ ажаль ханна. Баруун Белоруссин ба Батт Украинин арадууд болбол агууехэ Октябрьска Социалистическэ революциин XXII жэлэй ойн, Советскэ Союзай ажалшадтай хамт түрүүлхэ сүүлэлтэйгээр түрүүлхэ байна.

ВКП(б)-ийн XVIII съезд болбол манай агууехэ эхэ ороной арадуудай урда угаа ехэнүүд зорилготой тэбэ. Сталинскэ Гурбагдэ табанжал соо, манай Социалистическэ Улсдай хүснэ түгээ орон хамт коммунизмын хүснэ торжествэлгэ шэнэ гитанска алхам эхэ байна.

Манай Улаан Армида, үнэн сэтгэ хатуу зоригтой ажаллар тусалсаха—гэгээн советскэ правительствын толгой нүхэр Молотовой урдад хариу болгон, үйлдэһэн шэнэ дэбжэлтэ үргэдэнэ, манай ороной фабриканууд ба заводууд, совхозууд ба колхозуудта, станочникууд өөһэднхөө амьтануудыг улам арбидхана, тэдэрадай станочникова хүдэлмэришэд шэнэ шэнэнүүд форматууд бии болоно, энэжээрээ, манай эхэ ороной эрхм хүнүүд болбол коммунизмын түлээ эсхэлдэ хамгаалгагүй тэмсэлдэ бэлэн байдаг үшөө дахин демонстрацида, Ленинэй орден, „Красный пролетарий“ гэжэ стандартуудтай Москвагад заводда үнгэрэгшэ жэлдэ Октябрьска урда тээхи соревнованиин шалгаралгад түрүүлсэ. Тэрэжэ, бидэнэр хадаа съездын да тээхи ба Сталинскэ Гурбагдэ Табанжалгай нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованинуудай инициаторнуудан байгаа юм. Эдэ соревнованинуудта, бидэнэр болбол өөһэднхөө уялгануудыг үнэн сэхээр дүүргэбди.

Үнгэрэгшэ жэлэй Октябрьска урда тээхи соревнованида, бидэнэр болбол жэлэйнгээ планине 200 станочникууд үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ уялга абаа һэмди. 1938 ондоо хадаа улаан-пролетарчуудта 229 станочникуудыг планнаан үлгэе.

Бидэнэр болбол продуцинуудай өөрын сэнгье 1938 онд планнаа 3,5 процентээр дөшүүлсэ уялга абаһан аад, историческэ 4,6 процентээр доошруулсэ туйлаабди.

Бидэнэр болбол нэгэ хүдэлмэришэд бүтөөсө 1938 онд планнаа 8 процентээр ба 1937 онд планнаа 22 процентээр дөшүүлсэ уялга абаа һэмди. Улаан-пролетарчууд хадаа бүтөөсө 1938 онд планнаа 12 процентээр ба 1937 онд бүтөөсө 25,2 процентээр дөшүүлсэ уялган байна.

ВКП(б)-ийн XVIII съездын нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованида ба съездын һүүлээр, Сталинскэ Гурбагдэ Табанжалгай ажалшадтэ соревнованида, бидэнэр хадаа өөһэднхөө уялгануудыг үнэн сэхээр дүүргэлгын жэлээсөө дахин харуулаабди.

Бидэнэр хадаа нэгдэлхэ квартал соо, 50 станочникуудыг планнаа үлүүлэн үгэхэ ба Майн 1-дэ—

80 станочникуудыг үлүүлэн үгэхэ уялга абаһан байгаади. Манай үгэнүүд хэрэгһэн һөлөөгүй. Улаан-пролетарчууд болбол нэгдэлхэ кварталда 52 станочникуудыг, харин Майн 1-дэ—115 станочникуудыг планнаа үлүүлэн үгөө. Тэрэжэ, бидэнэр хадаа шэнэ типын станочникуудыг үйлдэбэрилгэ шудалха ба үйлдэбэрилгын бүтөөсн тусаа абаһан уялганууд үлүүлэн дүүргэбди.

Манай коллективэй амжалтануудан правительствар тэмдэглэгдэжэ, заводнай Ленинэй орденээр, мүн тэрэнэй 45 эрхм хүнүүд Советскэ Союзай орденууд ба медальнуудар шагнадаһан байна.

Мүнөө, манай завод дээрэ социалистическэ соревновани шэнэ хүснэтэйгээр дэлгэрэ. Коллектив болбол Агууехэ Октябрьска Социалистическэ революциин XXII жэлэй алдарт ойн станочникова шэнэнүүд амжалтануудар угтахань. Заводой эрхм хүнүүд болбол нүхэр Молотовой урдад болшевиствскэ хэрэгүүдээр харуусана.

Долбежник—орденоносц нүх. Воронков болбол өөрынхөө ажаль рационализировалжа, эдэ үдэрнүүдтэ үйлдэбэрилгэе нормые 400-500 процент дүүргэнэ. Токарь нүхэр Филимонов хадаа өөрынхөө даабарине 300-400 процент, фрезеровщикууд нүхэр Зудин, Царев гэгшэд гурба-дүрбэн станочникууд хүдэлмэрилжэ, өөһэднхөө нормонуудыг 400 процент дүүргэнэ.

Слесарьнууд нүхэр Караев, Быстрикин гэгшэд даабарла 300 процент дүүргэнэ, нүхэр Савичев, слесарьнууд н. н. Кузнецов, Степанов—7 норм, малер Пинтерская—200-250 процент дүүргэнэ.

Үдэрһөө үдэр бүри, завод дээрэ олонстаночникуудай тоонь олошорно; хэрбээ бүри наахан тэдэр хадаа хэдхэн еднинишүүд байгааһаа, мүнөө—хэдэн арбад болоо.

Манай заводой хүдэлмэришэд бүхэн хадаа түрэл Улаан Армидаа тугалхын тула, Советуудай ороной оборонно шадабарилыг улам бүхжүүлхын тула үшөө эрхмээр, үшөө бүтөөснэйгээр хүдэлмэрилжэ гэгээн хүсэлэй. Энэ хадаа 1939 оной үлгэрэн хараһануудта, бидэнэр болбол жэлэйнгээ программыг амжалтатгайгаар дүүргэхэ байһандамнай найдабыр бии бологоно.

Бидэнэр болбол Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин XXII жэлэй ойн манай алдарт Улаан Армидаа достойно, манай Ленин—Сталинэй агууехэ партияда достойно шэнэнүүд илаалтануудар тэмдэглэхэ гэгээн урдалтайгаар, манай агууехэ, илагдашагүй эхэ ороной бүхы эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэдтэ, колхознигууд ба колхознигдануудта, служацинар ба интеллигенцидэ хандаха гэжэ шийдэбди.

Манай абаһан уялганууд нимэ:

1. Ганса октябрь нарада 50 станочникуудыг планнаа үлүүлэн үгэхэ.
2. Энэ жэлэй дүрбэдхэ кварталта завод болбол тон харуусалгатай ба сложна программа абаа—урданы үйлдэбэрилгэдэг продуцинууднаа бүри ажаллехэтэй, хүснэ станочникуудыг орондоо үгэхэ. Улаан-пролетарчуудай коллектив болбол үсөөхөн хүнүүдэй байбашье, дүрбэдхэ кварталтай планине дүүргэхэ гэдэ гадна, үлүүлэн дүүргэжэ, зуун станочникуудыг планнаа үлүүлэн үгэхэ уялга абаһаа.
3. Бидэнэр болбол үйлдэбэрилдэг продуцинуудайнгаа өөрын сэнгье планнаа ехээр 6,3 процентээр дошруулжа гэжэ уялга абаһаа.
4. Бидэнэр болбол ажалай бүтөөсн сааһадахи дэбжэлтын түлээ тэмсэлдэ өөһэднхөө арыун уялгада тоолсноди. Стахановскэ ээрэнүүд хэлбэрилгэгүйгээр үлүүлсэ, хүдэлмэришэд эрхм оидуудыг стахановскэ һуруунуудар дамжуулан дэлгэрүүлжэ, заводто наахан ерһэн залуу хүдэлмэришэд хумүүжүүлжэ, изобретательскэ ба рационализаторскэ дурадхалуудыг үргэнээр нэбтэрүүлэн хэрэглэжэ ба технологическэ процессе сааһадань найжаруулжа, жэлэйнгэ ажалай бүтөөсн планнаа ехээр 11 процент дэшүүлхын орондо, 16 процентээр дэшүүлхэ уялгагыг коллективнай абаһаа. Бидэнэр болбол гурбадахэ квартал соо заводто ерһэн бүхы залуу хүдэлмэришэднэй өөһэднхөө нормые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ёһотой гэгээн зорилгыг урдад табиһабди.
5. Алдарт стахановскэ хүдэлмэришэд ажалай бүтөөсн сааһадань дэшүүлхэ шэнэ шэнэнүүд замнуудыг дэбжүүлэн гаргана. Олонстаночникуудай хүдэлмэришэд улам бүри үргэдэнэ. Бидэнэр болбол үйлдэбэрилгын эффект үгэхөөр газарнууд бүхэндэ манай стахановчуудта тугалалсаха, хэдэн станочникууд хүдэлмэрилдэг болохо гэжэ уялга абаһабди. Дүрбэдхэ кварталда олонстаночникова хүдэлмэришэд үшөө 42 станочникууд оруулагдаха (мүнөө 88 станочникууд оруулагдахтай). Энэжээр тула, оборудованине хуваарилан табилга шэнээр харагдаха, технологическэ процесс ба үйлдэбэрилгын планировани найжаруулагдаха байна.
6. Социалистическэ промышленности сааһадахи ургалта хадаа СССР-эй фабрикууд ба заводууд дээрэ эхэнэрүүдэй ажаль хэрэглэлгэ үргэдхэлтэ тухай асуудалыг табина. Манай заводууд хадаа түрүүлсэ техника эрбээгээ гэгшэд, энэ болбол эхэнэрүүдэй ажаль хэрэглэлгэ, тэдэнэй бөөдэ ямаршье гэм болхогүйгээр бөөдүүлхэ арга олоно. Мүнөө, хэдэн олон эхэнэрүүд хадаа станочникууд дээрэ хүдэлмэрилхөө гадна, үйлдэбэрилгын усагтогуудыг хүдэлмэрилжэ. Урдань шлефовщик байһан нүхэр Верещетина, фрезеровщик нүхэр Черкова ба малер нүхэр Залеская гэгшэд сменна мастернуудар хүдэлмэрилнэ. Бидэнэр болбол манай эмэгтэй хүдэлмэришэдтэ техникэ хамжэһан ургалхын тула сааһадаа бүхы услоһинуудыг байгуулха, эхэнэрүүд цех соохи хүдэлмэришэд хандуулха, шэнэ специальностьнуудыг тэдэнэй шудалгалданыг тугалалсаха байһабди. Дүрбэдхэ квартал соо, заводтоо зууннаа үсөөн башэ эхэнэрүүд хандуулжа, үндэр квалификациятай хүдэлмэришэд бэлэдхэхэ уялга абаһабди.
7. Үбэлэй сезон ержэ байна, тиихэдэ туйлшэ ба электроэнергийн гаргаша нилээд ургаха. Предприяти бүхэнэй, үржидени бүхэнэй зорилго хадаа тугалшэ ба энэргие хамгадахын түлээ эрид тэмсэлдэ абуулгада байна. Бидэнэр болбол заводууд хайнаар дулаалжа ба туйлшэ, электроэнергине рациональнаар хэрэглэжэ, туйлшэ 1938 оной гаргашааа

10 процент, электроэнергине 10 процент экономилжэ уялга абаһабди.

Бидэнэр болбол 1939 оной—гурбадахэ табанжалгай хоёрдохы жэлэй—ажалын планине дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлээ, стахановскэ хүдэлмэришэд фермануудыг—олонстаночникова хүдэлмэришэд ба профессине зохиладуулан абуулгыг хэрэглэхын түлээ, ажалай бүтөөсн шэнэ дэбжэлтын түлээ, сырье ба туйлшэ экономилхын түлээ, продуцины өөрын сэнгье дошруулхын түлээ, арадай ажалын бүхы налбаринуудта хэдэн мянгад эхэнэрүүд хандуулхын түлээ, Октябрьска урда тээхи социалистическэ соревновани дэлгэрүүлхын эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд уялланади.

Хүдөө ажалын Бүхэсоюзна выставкын түрүү опытуудыг эрхмээр дэлгэрүүлхын түлээ, общественнэ колхозно үйлдэбэрилгэ бүхы хамжэжэеэр бүхжүүлхын түлээ, общественнэ малажалыг хамжэжэеэр хүдөө ажалдахын намарай хүдэлмэришэдтэ жэлээтэ хайнаар үнгэрэхын түлээ, рабоннууд, колхозууд ба бригаданууд хайноордоо соревнованине үргэнээр дэлгэрүүлхын уяллага, колхознигууд ба колхознигдануудта хандаһабди.

Бидэнэр болбол дэлхэй дээрэ эгээл түрүү советскэ наахын шэнэнүүд, тайхамшаг илатануудай түлээ, советскэ культурын сааһадахи дэбжэлтын түлээ, манай түрэнэй аппаратуудай звено бүхэнэй жэлээтэ хайна хүдэлмэришэд түлээ, ажалшад хэрэглэлгэ эрхмээр хангахын түлээ тэмсэлдэ советскэ интеллигенцине уялланади.

Мүнөө манай зорилго, хүдэлмэришэд ба таряашан бүхэнэй зорилго, служаци ба интеллигент бүхэнэй зорилгон хадаа өөһэднхөө постнуудта үнэн сэхээр ба хатуу зорилготойгоор ажаллажа, энэжээрээ, Улаан Армида тугаллажа хүрлэгдэхэ байна» гэгээн, советскэ правительствын толгой нүхэр Молотовой үгэнүүдэ хэзээ бүхэндэ нааха ёһотойди.

Манай Ленин—Сталинэй илагдашагүй большевиствскэ партияне тойрон үшөө нягтар жагса!

Агууехэ Сталинэй хүтэлбэри доро урагшаа, коммунизмын шэнэнүүд илаалтанууд тэжэ хүснэтэйгээр ябае!

„Красный пролетарий“ заводой коллективай даал, габаряар: заводой директор А. Ф. Таранчев, парткомой секретарь А. И. Фукин. Завкомой түрүүлэгшэ Д. Т. Барандеев. Стахановчууд К. И. Скворцов, Я. Воронков, И. А. Конкин, И. М. Жаворонкин, Ф. И. Жарков, П. П. Павлов, ба бусад.

(Октябрьн 1-нэй „Правда“).

Нютагууддахы ажалшадтай депутатнуудай советүүдтэ хунгалтануудта бэлэдхэ

ХУНГАЛТАНУУДА ЖЭШЭЭТЭ ХАЙНААР БЭЛЭДХЭ

Петропавловка. (Манай собкорр-поо). Нютагууддахы ажалшадтай депутатнуудай советүүдтэ хунгалтануудта бэлэдхэл—агитмассава ба эмхидхэлэй хүдэлмэришэдтэ үргэн далайсатайгаар абуулагдажа байна.

Агитационно хүдэлмэри хадаа Задан аймагай Буденный нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай дунда, хайнаар абуулагдаха. Тус колхоздо 16 агитаторнууд (агитколлективнэй хүтэлбэрилэгшэ нүх. Григорьев) хүдэлмэрилнэ. Энэ колхозой ферманууд, бригаданууд дээрэ хүдэлмэрилэжэ байһан колхознигуудай дунда агитмассава хүдэлмэри эмхитэйгээр табигдажа, хунгалтын положенитэй тагнисуулгада, тэндэ хүдэлмэрилдэг колхознигууд—булта хабаадуулагдаһай. Занятын саг үргэлжэ, наадгүй болодог байна. Агитаторнуудань занята хайн бэлэдхэлтэйгээр үнгэрэнэ.

Гэгэнь, хүдэлмэришэд дутуу дунданууд байһа бии. Мүнөө хүртэр, гэрэйгээд эхэнэрүүдэй дунда агитмассава хүдэлмэри хангалтагүйгээр абуулагдажа байһаар.

Жэшээлхэдэ, Лапшиново селодохи агитаторнууд, нүхэд Калмыков В. Г. ба Хохлов Г. Г. (сельсоветэй хүдэлмэрилэгшэд) болбол энэ үдэр хүртэр нэгдэ заняты эхэнэрүүдэй дунда хээгүй. Нимэнүүд фактууд хадаа бусад газарнуудта олон үзэгдэнэ.

Тус колхозой агитколлективнэй хүтэлбэрилэгшэ нүх. Григорьев хадаа хүдэлмэришэд байһан дутуу дунданууд дари усадхахань шухала.

Цыб. Жимбеев.

НЮТАГУУДАХИ АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ СОВЕДУУДА ХУНГАЛТАНУУДА БЭЛЭДХЭ

ХУНГАЛТАНУУДА ЖЭШЭЭТЭ ХАЙНААР БЭЛЭДХЭ

Хүтэлбэри эрэгдэнэ

Мүнөө, ажалшад—хунгалтада дунда агитационно-массава хүдэлмэри тон үргэнээр абуулагдажа байһан—нимэ харуусалгатай үе мүн. Хунгалтада хадаа хунгалтын положенитэй тагнисахаа гадна, партиянын XVIII съездын тогтоомжоннуудтай, улаасхорондын байдалтай ба бусад шэнэ шэнэ материалнуудтай саг үргэлжэ тагнисахыг хүсэдэг ба тагнисагдахыг байна.

Зүгээр, манай хүдэлмэришэд дутуу дунданууд нилээд олон байһа гэшэ. Жэшээлхэдэ, Улаан-Удны хилсэмнэй заводой дэргэдхи партияна ахин организаци (парторган) нүх. Сунашкин) болбол энэ үдэр хүртэр, хунгалтадай дунда дүүрэн хангалттай хүдэлмэри абуулаагүй байха юм. Октябрьн 1 болтор 11 агитаторнуудыг ба агитколлективнэй хүтэлбэрилэгшэ нүх. Бряские томилон олоһон байгаа.

Вилбаев.

Хүтэлбэри эрэгдэнэ

Агитаторнуудай совещани

Улаан-Удэ городой, Центральна районай райсоветэй инициативаар, октябрьн 2-ой үдэр хүдөө-ажалын техникумэй агитколлективнэй совещани үнгэрэгдэбэ. Энэ совещанида 33 студентууд—агитаторнууд хабаадажа, хунгалтадай списогүүдэ зүбөөр тагниса тухай, райсоветэй түрүүлэгшэ нүх. Ага-

Агитаторнуудай совещани

фоновой инструктивнэ докладые сонособод. Мүн, энэ совещани дээрэ хунгалтадай списогүүд октябрьн 5 болтор дүүргэхэ гэжэ шийдхэдэ, энэ агитаторнууднаа 7 бригада болон эмхиджэ, өөһэднхөө усагтогуудта гараба.

Доржиев Э. Ц.—х/а. техникумэй студент—агитатор.

Партийна организацинууд нютагууддахы Советүүдтэ хунгалтануудта бэлэдхэ байна

Нютагууддахы ажалшадтай депутатнуудай советүүдтэ хунгалтануудта бэлэдхэл, Москвада үргэнээр абуулагдажа байна. Ленинградска районай предриятинууд ба учрежденинууд дээрүүр 50 шахуу шэнэ агитколлективүүд эмхидхэгдэбэ. 510 агитаторнууд болбол 10 үдэрэй курснуудыг дүүргэнэ ба предриятинуудта, тон олон хүн богонихон болзортой семинарнуудыг гарһан байна. Хунгалтануудта бэлэдхэлэй практикэ асуудалнуудта зориулагдаһан, райкомой пленум болобо. Агитаторнуудай күстовой суглаанууд болоо. Райсоветэй байрада столицын реконструкциян амжалтануудыг, районий һүүлшын жэлүүдэй тугалтануудыг харуулан выставка эмхидхэгдэбэ. Авиацинай нэрэмжэтэ заводой партияна организаци хадаа хүнзоной дунда агитационно-массава хүдэлмэри абуулгада 850 активистнуудыг хабаадуулаа. Мүнөө энэ организаци болбол гэр бүхэндэ агитпунктуудыг бии болохо хүдэлмэридэ оробо.

Железнодорожно районий партияна организацинууд, хүнзоной дунда хүдэлмэрилхын 1500 агитаторнуудыг гарһан байна. ВКП(б)-ийн Свердловско райком болбол агитаторнуудай курснуудыг эмхидхэ. 140 агитаторнууд мүнөө курснуудыг дүүргэжэ, хүнзоной дунда абуулха хүдэлмэридэ оробо.

Каргандана Балхаш хүртэр түмэр харгы эксплоатацида үгтэбэ

Балхаш, октябрьн 3. (ТАСС). Правительствена комисси болбол Каргандана Балхаш хүртэр табигдаһан, түмэр харгыг эксплоатацида үгтэбэ. Лини хадаа эксплоатацида оруулхын тулада, Омско түмэр харгын управлениин мэдэлдэ үгтэһэн байна.

Каргандиска нүүрһэн хадаа балхашска эд хайлуулгын комбинадта шэнэ харгыгаар зөөгдэнэ. 480 километр зам хадаа Бет-Шк-Далай гэжэ хужарта газарнуудар гарһаа. 14 станицы баригдаһан, клубууд, һуруулинууд ба аслинуудтай посёлкууд урган бии болоһон байна.

Баруун Белоруссини городууд ба селонуудта. ЗУРАГ ДӨӨРӨ: Старша политрук нүхэр Г. Гильмаков Дубевицы селогой таярашадтай уулзажа байна.

Левишкэй фото (Союзфото).

БҮРЯТ-МОНГОЛ АССР-ЭЙ АЙМАГУУДАЙ, ГОРОДУУДАЙ, ГОРОДУУДДАХИ РАЙОНУУДАЙ, ХОШУНАЙ, СОМОНУУДАЙ, ХҮДӨӨГЭЙ БА ПОСЕЛОГУУДАЙ АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ СОВЕДУУДТА ХУНГАХА ХУНГАЛТАНУУД ТУХАЙ

ПОЛОЖЕНИ

БҮЛЭГ I

СТАТЬЯ 1. Бурят-Монгол АССР-эй Конституцийн 101-дэх статьягай үндсээр, аймагуудай, городской, городууддах район, хошунай, сомоной, хүдөөгэй ба поселогой ажалшад депутатдуудай Сөвөдүүдтэ депутатдууды хунгалга хадаа бүгэдэнийн, тэгш ба сэхэ хунгуулин архын үндсээр хуури дээр, нюуса голосованин ёһоор, хунгагшадар үйлдэгдэхэ байна.

СТАТЬЯ 2. Бурят-Монгол АССР-эй Конституцийн 102-дэх статьягай үндсээр, депутатдууды хунгалга хадаа бүгэдэнийн байха гэдэл: ухаамуутай хүнүүд ба хунгуулингаа эрхы судээр ханагдаһан нюурнуудһаа бэшд, Бурят-Монгол АССР-эй, 18 наһа хүрһән бүхы граждонууд болбол расова ба национальна хамаалга, шажаншүтэлтэ, эрдэмэй ценз, түбхинһән хуудал, социальна уг гарбал, зөөри шадалдай зэргэ ба үнгэрһән сагай ажалъябуулгаһаа дуудыдангүгээр, депутатдууды хунгалгада хабаадалсаха ба ажалшад депутатдуудай Сөвөдүүдтэ хунгагдаха эрхэтэй.

СТАТЬЯ 3. Бурят-Монгол АССР-эй Конституцийн 103-дэх статьягай үндсээр, депутатдууды хунгалга хадаа тэгш байха гэдэл: гражданин бүхэн нэгэ голостой; бүхы граждонууд хунгалгада тэгш эрхын үндсээр хабаадалсаха.

СТАТЬЯ 4. Бурят-Монгол АССР-эй Конституцийн 105-дэх статьягай үндсээр, эхэнэрнүүд хадаа эршүүдтэй адли хунгаха ба хунгагдаха эрхэтэй.

СТАТЬЯ 5. Бурят-Монгол АССР-эй Конституцийн 104-дэх статьягай ёһоор, Улаан Армиин зэргэнүүдтэ байгаа граждонууд болбол бүхы граждонуудтай адли, хунгаха ба хунгагдаха эрхы өдлөнэ.

СТАТЬЯ 6. Бурят-Монгол АССР-эй Конституцийн 106-дэх статьягай ёһоор, депутатдууды хунгалга хадаа сэхэ байха гэдэл: аймагуудай, городской, городууддах район, хошунай, сомоной, хүдөөгэй ба поселогой ажалшад депутатдуудай сөвөдүүдтэ депутатдууды хунгалга болбол сэхэ хунгалтын ёһоор, хунгагшадар үйлдэгдэхэ байна.

СТАТЬЯ 7. Бурят-Монгол АССР-эй Конституцийн 107-дэх статьягай үндсээр, Бурят-Монгол АССР-эй ажалшад депутатдуудай Сөвөдүүдтэ депутатдууды хунгахадаа, голосованин нюуса байха.

СТАТЬЯ 8. Бурят-Монгол АССР-эй Конституцийн 108-дэх статьягай үндсээр, Бурят-Монгол АССР-эй ажалшад депутатдуудай Сөвөдүүдтэ депутатдууды болохо хунгуулин округуудта үйлдэгдэхэ байна.

Хунгуулин округ бүхэн хадаа ажалшад депутатдууд тусхайта Сөвөдүүдтэ нэгэ депутатды эльгэһэн.

СТАТЬЯ 9. Бурят-Монгол АССР-эй Конституцийн 17-дэх статьягай үндсээр, РСФСР-эй ба бусад союзна республикануудай граждонууд болбол хунгуулин эрхы Бурят-Монгол АССР-эй территория дээр, БМАССР-эй ажалшадтай адлиар өдлөнэ байна.

СТАТЬЯ 10. Бурят-Монгол АССР-эй ажалшад депутатдуудай Сөвөдүүдтэ хунгалгатай холбоотой гаргашанууд хадаа гүрэнэй гаргашан үйлдэгдэхэ.

БҮЛЭГ II

ХУНГАГШАДАЙ СПИСОГУУД

СТАТЬЯ 11. Хунгагшадтай списогүүд хадаа городуудта—ажалшад депутатдуудай городской Сөвөдүүдээр, районно хубаартай городуудта районно Сөвөдээр; поселогүүдта—поселково Сөвөдээр, хүдөө нотагуудта—ажалшад депутатдуудай сомоной ба сельскэ Сөвөдүүдээр зохиогдох. Хунгагшадтай списогүүдтэ формань, Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумээр тогтоогдох.

СТАТЬЯ 12. Хунгуулин эрхэтэй ба списогүүдтэ зохиохо үедэ тус Сөвөдэй территория дээр ажаһууһан (саг үргэлжэ гү, али саг зуура), хунгалтын болохо үдэрт 18 наһа хүрһән бүхы граждонууд хадаа хунгагшадтай списогүүдтэ оруулагдаха.

СТАТЬЯ 13. Судебнэ приговорёй ёһоор хунгуулингаа эрхы ханагдаһан нюурнууд болбол хунгуулин эрхы ханаха тухай приговорээр тогтоогдохон болзорой торшо соо, мүн төрөшлөн законоор байгуулагдаһан гуримай ёһоор ухаамуутай гэжэ мэдэрэгдһән нюурнууд хадаа хунгагшадтай списогүүдтэ оруулагдахагүй.

СТАТЬЯ 14. Хунгагшадтай хэнишэ хадаа хунгуулин списогтэ нэгэнһэ үлүү оруулагдаха ёһогүй.

СТАТЬЯ 15. Ажалшад депутатдуудай бүхы Сөвөдүүдтэ хунгагшын тула—хунгагшадтай нинтэ списогүүд болбол хунгуулин участок бүхэндэ алфавитһаа ёһоор зохиогдох, хунгагшын обог, нэр, алдар, наһан, ажаһууһан нотагайн, мүн төрөшлөн городской ба сельскэ ажалшад депутатдуудай тусхайта Сөвөдүүдтэ хунгагш хунгуулин округуудай номернуудань заагдаха байна. Хунгагшадтай списогүүдтэ ажалшад депутатдуудай Сөвөдэй түрүүлэгш ба секретарь гараа табиha.

СТАТЬЯ 16. Военнэ частнуудта ба военнэ соединениүүдтэ байгаа хунгагшадтай списогүүд хадаа командир ба военнэ комиссарай гар табилгатайгаар, командованияр зохиогдох. Бусад бүхы военнослужашинар болбол байһан нотагтаа, ажалшад депутатдуудай тусхайта Сөвөдүүдтэ хунгагшадтай списогүүдтэ оруулагдаха.

СТАТЬЯ 17. Больничнууд, нарайлалгын гэрнүүд, бусад санаториунууд ба эмнэлгын учреждениүүдтэ дэргэдэ байгуулагдаһан хунгуулин участогудай хунгагшадтай списогүүд болбол үбшһән граждонуудта ба хунгалтын үдэр дежурство байһан медицинскэ персоналдышэ зохиогдох.

Скарлатинозно ба дифтерийнэ таһагуудта байһан үбшһән хүнүүд хадаа хунгалтануудта хабаадалсажа шадхагүй.

СТАТЬЯ 18. Хунгалтаһаа 35 хоног урид, ажалшад депутатдуудай Совет хадаа бүгэдэнийн харахын тула хунгагшадтай списогүүдтэ үлгэхэ гү, али Сөвөдэй помещенидэ өдэ списогүүдтэй танилсаха аргабайдалы хунгагшадта хангаха.

СТАТЬЯ 19. Хунгагшадтай списогүүдтэ бодотонь, ажалшад депутатдуудай тусхайта Сөвөдтэ ба военнэ частыда гү, али военнэ соединенидэ хадагалагдаха.

СТАТЬЯ 20. Хунгагшадтай списогтэ тунхаглагдаһан үдэр ба хунгалтын болохо үдэр хоёрой хоорондох болзортой, хунгагшын ажаһууһан газараа хэлгэхдэнь, ажалшад депутатдуудай тусхайта Совет болбол БМАССР-

эй Верховно Сөвөдэй Президиумээр тогтоогдохон формын ёһоор, „голосовалха эрхын үнэмшэлгэ“ тэрэндэ үгэхэ ба хунгагшадтай списогтэ — „гараба“ гэжэ тэмдэглэхэ; хунгагша болбол саг үргэлжэ гү, али саг зуура ажаһууха шэнэ газарайнгаа пунктда, нюурайгаа үнэмшэлгэ ба мүн „голосовалха эрхын үнэмшэлгэ“ хоёроо харуулан, хунгагшадтай списогтэ оруулагдаха.

СТАТЬЯ 21. Хунгагшадтай списогдэхы зүббэшэ зүйлнүүд (списогтэ оруулагдаагүй ушар, списогтэ гаргалга, обог, нэр, алдарын бургуу бэшгэдһән ушар, хунгагша эрхэ ханагдаһан нюурнууды списогтэ буруугаар оруулалга) тухай мэдүүлгэ хадаа списогтэ тунхаглаһан, ажалшад депутатдуудай Сөвөдтэ үгтэхэ.

СТАТЬЯ 22. Ажалшад депутатдуудай Сөвөдэй гүйсэдхэхэ комитет болбол хунгагшадтай списогдэхы зүббэшэ зүйлнүүд тухай мэдүүлгэ бүхэни гурбан хоногой болзор соо хараха уялгатай.

СТАТЬЯ 23. Хунгагшадтай списогдэхы зүббэшэ зүйлнүүд тухай мэдүүлгэ хаража үзэмсээр, ажалшад депутатдуудай Сөвөдэй гүйсэдхэхэ комитет хадаа нэгэн гэдэл, хунгагшадтай списогтэ шухала заһабаринууды оруулха, үгышһеһаа, тэрэнай мэдүүлгэнь буруушаһан шалтагаанууд тухайгаа бэшмэл справкы мэдүүлгэ баригшад үгэхэ уялгатай; мэдүүлгэ баригша болбол ажалшад депутатдуудай Сөвөдэй шийдхэбэринэ зүбшөөгөөгүй наа, Арадай судтэ гомодол барихадань болохо.

СТАТЬЯ 24. Арадай суд хадаа мэдүүлэгшын ба Сөвөдэй түлөөлэгшын дууджа, списогдэхы зүббэшэ зүйлэ зааһан гомодолнуудынь гурбан үдэрэй торшо соо судебнэ нэмэл заседани дээр хаража үзэхэ ба өөрнгөө шийдхэбэринэ мэдүүлэгшэд ба мүн Сөвөдтэ дары мэдээсэхэ уялгатай. Арадай судтэ шийдхэбэринэ эсэсэй шийдхэбэрин мүн.

БҮЛЭГ III

АЙМАГУУДАЙ АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ СОВЕДУУДТА ХУНГАХА ХУНГУУЛИН ОКРУГУУД БА ХУНГУУЛИН КОМИССИНУУД

СТАТЬЯ 25. Аймагуудай ажалшад депутатдуудай Сөвөдүүдтэ хунгаха хунгуулин округууд хадаа тусхайта аймагуудай, районудай ажалшад депутатдуудай Сөвөдүүдтэ байгуулагдаха.

Бурят-Монгол АССР-эй Конституцийн 108-дэх статьягай үндсээр, хунгуулин округууд хадаа доордурсагдаһан нормонуудай ёһоор байгуулагдаха гэдэл:

25 мянган хүнүүдһэ дээшэ арадзонтой аймагта—арадзоной 1000 хүнүүд бүхэндэ хунгуулин нэгэ округ, зүгээр, 60 округуудһаа дээшэ бэшэ байха;

25 мянган хүнүүдһэ үсөөн арадзонтой аймагта хунгуулин 25 округууд байгуулагдаха.

СТАТЬЯ 26. Аймагуудай ажалшад депутатдуудай Сөвөдүүдтэ хунгаха хунгуулин округуудтай списогүүд хадаа хунгалтаһаа урид 55 хоногһоо доошбэшэ байхада, аймагуудай ажалшад депутатдуудай Сөвөдүүдтэ гүйсэдхэхэ комитетүүдээр тунхаглагдаха.

СТАТЬЯ 27. Аймаг бүхэндэ, аймаг ажалшад депутатдуудай Сөвөдтэ хунгаха хунгуулин комисси байгуулагдаха.

СТАТЬЯ 28. Аймагуудай хунгуулин комиссинууд болбол общественнэ организацинуудай ба ажалшад общественнуудай түлөөлэгшэдһөө байгуулагдаха ба хунгалтаһаа урид 55 хоногһоо доошбэшэ байхада, түрүүлэгш, түрүүлэгшын орологшо, секретарь ба 4-6 членүүдтэ составтайгаар, Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумээр баталагдаха.

СТАТЬЯ 29. Аймаг ажалшадтай хунгуулин комисси болбол:

а) аймагтайнаа территория дээр, аймаг Сөвөдтэ хунгалтын ябажа байха үедэ, хунгалта тухай тус Положенин хэлбэрилтэгүйгээр гүйсэдхэдлэгшэ хинан хараха;

б) аймаг ажалшад депутатдуудай Сөвөдтэ хунгаха хунгуулин комиссин зүббэшэ ажуулга тухай гомодолнууды хаража үзэхэ;

в) хунгагшадтай списогүүдтэ саг соонь зохиолгы ба бүгэдэнийн мэдэрэлдэ хүртэгдэлгшэ хинан хараха;

г) хунгуулин участогууд ба округууды ажалшад депутатдуудай Сөвөдтэ тусхайта гүйсэдхэхэ комитетүүдээр саг соонь эмхидхэдлэгшэ хинан хараха ба хунгуулин участогуудай порядково номернууды тогтоох;

д) аймаг ажалшад депутатдуудай Сөвөдтэ хунгалта тушаа Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумээр тогтоогдохон формоор, хунгуулин бюллетениүүдтэ бэлдэхэ.

е) аймаг ажалшад депутатдуудай Сөвөдтэ хунгадан депутатдууды регистрацилха;

ж) хунгалтануудай хэрэг хүтэлбэринэ, аймаг ажалшад депутатдуудай Сөвөдэй мандатна комиссида тушааха.

СТАТЬЯ 30. Аймаг ажалшад депутатдуудай Сөвөдтэ хунгаха хунгуулин округ бүхэндэ хунгуулин окружной комисси байгуулагдаха.

СТАТЬЯ 31. Аймаг ажалшад депутатдуудай Сөвөдүүдтэ хунгаха хунгуулин окружной комиссинууд болбол общественнэ организацинуудай ба ажалшад общественнуудай түлөөлэгшэдһөө байгуулагдаха ба хунгалтаһаа урид 50 хоногһоо доошбэшэ байхада, түрүүлэгш, түрүүлэгшын орологшо, секретарь ба 2-4 членүүдтэ составтайгаар, аймаг ажалшад депутатдуудай Сөвөдэй гүйсэдхэхэ комитетүүдээр баталагдаха.

СТАТЬЯ 32. Аймаг ажалшад депутатдуудай Сөвөдтэ хунгаха хунгуулин окружной комисси болбол:

а) Бурят-Монгол АССР-эй Конституцийн ба тус Положенин эрэлтнүүдэ сахижа, аймаг ажалшад депутатдуудай Сөвөдтэ депутатта дэбжүүлэгдһән кандидатууды регистрацилха.

б) хунгуулин участково комиссинууды, тогтоогдохон формын ёһоор, хунгуулин бюллетениүүдээр хангаха;

в) округ соохи хунгалтануудай результадууды тодорхойлохо;

г) хунгадан депутатта хунгадан тухайн үнэмшэлгэ үгэхэ;

д) хунгалтын хэрэг хүтэлбэринэ, хунгуулин аймагна комиссида үгэхэ.

БҮЛЭГ IV

ГОРОДУУДАЙ БА ГОРОДУУДДАХИ РАЙОНУУДАЙ АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ СОВЕДУУДТА ХУНГАХА ХУНГУУЛИН ОКРУГУУД БА ХУНГУУЛИН КОМИССИНУУД

СТАТЬЯ 33. Городуудай ба городууддах районудай ажалшад депутатдуудай Сөвөдүүдтэ хунгаха хунгуулин округууд болбол ажалшад депутатдууд тусхайта городской ба городууддах районно Сөвөдүүдээр байгуулагдаха. Бурят-Монгол АССР-эй Конституцийн 108-дэх статьягай үндсээр, хунгуулин округууд болбол доордурсагдаһан нормонуудай ёһоор байгуулагдаха:

12 мянгаһаа 30 мянга хүртэр арадзонтой городуудта—арадзоной 350 хүн бүхэндэ хунгуулин нэгэ округ; 12 мянга хүртэр хүнүүд арадзонтой городуудта хунгуулин 35 округууд байгуулагдаха; Улан-Удэ городто—арадзоной 400 хүн бүхэндэ хунгуулин нэгэ округ;

20 мянган хүнүүдһэ дээшэ арадзонтой городской районнуудта, арадзоной 500 хүн бүхэндэ хунгуулин нэгэ округ; 20 мянга хүртэр хүнүүд арадзонтой городской районнуудта хунгуулин 35 округууд байгуулагдаха.

СТАТЬЯ 34. Городуудай ба городууддах районудай ажалшад депутатдуудай Сөвөдүүдтэ хунгаха хунгуулин округуудтай списогүүд хадаа хунгалтаһаа урид 55 хоногһоо доошбэшэ байхада, ажалшад депутатдуудай городской ба городууддах районно сөвөдүүдтэ гүйсэдхэхэ комитетүүдээр тунхаглагдаха.

СТАТЬЯ 35. Город ба городууддах район бүхэндэ городуудай, городууддах районудай ажалшад депутатдуудай Сөвөдүүдтэ хунгаха хунгуулин Городской, Районной комиссинууд байгуулагдаха.

СТАТЬЯ 36. Хунгуулин городской ба районно комиссинууд болбол общественнэ организацинуудай ба ажалшад общественнуудай түлөөлэгшэдһөө байгуулагдаха ба республиканскэ мэдэлдэ байһан городуудта—хунгуулин городской комисси—Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумээр, аймаг мэдэлдэ байһан городуудта—аймаг ажалшад депутатдуудай Сөвөдээр; городууддах хунгуулин районно комиссинууд—ажалшад депутатдуудай городской Сөвөдээр, түрүүлэгш, түрүүлэгшын орологшо, секретарь ба 6-10 членүүдтэ составтайгаар, хунгалтаһаа урид 55 хоногһоо доош бэшэ байхада баталагдаха.

СТАТЬЯ 37. Хунгуулин городской, городууддах районно комиссинууд болбол:

а) городской, районной ажалшад депутатдуудай Сөвөдтэ хунгалтын ябажа байха үедэ, городскойно ба районнойно территории дээр, хунгалтанууд тухай тус Положенин хэлбэрилтэгүй гүйсэдхэдлэгшэ хинан хараха;

б) городской, городууддах районной ажалшад депутатдуудай Сөвөдтэ хунгаха хунгуулин комиссинуудай зүббэшэ ажуулганууды зааһан гомодолнууды хаража үзэхэ.

в) хунгагшадтай списогүүдтэ саг соонь зохиолгы ба бүгэдэнийн мэдэрэлдэ хүртэгдэлгшэ хинан хараха;

г) хунгуулин участогууд ба округууды, ажалшад депутатдуудай тусхайта Сөвөдүүдтэ гүйсэдхэхэ комитетүүдээр эмхидхэдлэгшэ хинан хараха ба хунгуулин участогуудай порядково номернууды тогтоох;

д) Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумээр тогтоогдохон формын ёһоор, городской, городууддах районудай ажалшад депутатдуудай Сөвөдтэ хунгалта тушаа хунгуулин бюллетениүүдтэ бэлдэхэ;

е) городской, городохи районной ажалшад депутатдуудай Сөвөдтэ хунгаха хунгуулин окружной комисси байгуулагдаха.

СТАТЬЯ 38. Городуудай, городууддах районудай ажалшад депутатдуудай Сөвөдтэ хунгаха хунгуулин округ бүхэндэ хунгуулин Окружной комисси байгуулагдаха.

СТАТЬЯ 39. Городуудай, городууддах районудай ажалшад депутатдуудай Сөвөдүүдтэ хунгаха хунгуулин Окружной комиссинууд болбол общественнэ организацинуудай ба ажалшад общественнуудай түлөөлэгшэдһөө байгуулагдаха ба городской, городохи районной ажалшад депутатдуудай Сөвөдэй гүйсэдхэхэ комитетээр, хунгалтаһаа урид 50 үдэрһөө доошбэшэ байхада, түрүүлэгш, түрүүлэгшын орологшо, секретарь ба 2-4 членүүдтэ составтайгаар баталагдаха.

СТАТЬЯ 40. Городой, городохи районной ажалшад депутатдуудай Сөвөдтэ хунгаха хунгуулин окружной комисси болбол:

а) Бурят-Монгол АССР-эй Конституцийн ба тус Положенин эрэлтнүүдэ сахижа, городской, городохи районной ажалшад депутатдуудай Сөвөдтэ депутатта дэбжүүлэгдһән кандидатууды регистрацилха;

б) хунгуулин участково комиссинууды, тогтоогдохон формын ёһоор, хунгуулин бюллетениүүдээр хангаха;

в) округ соохи хунгалтануудай результадууды тодорхойлохо;

г) хунгадан депутатта хунгадан тухайн үнэмшэлгэ үгэхэ;

д) хунгалтын хэрэг хүтэлбэринэ, хунгуулин городской, городохи районно комиссида үгэхэ.

Ургэлжэлэлэнь нүгөөдэрэй номерто.

БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛНУУДАЙ 200 ШЭНЭ ПРЕДПРИЯТИНУУД

РСФСР-эй барилгын материал-хэбэрлэлтэ Ростовск, Куйбышевск ба бусад об-ласьнуудта, Крымск, Башкирск, Челябинск, Чечено-Ингушск АССР-нүүдтэ байгуулагдаха байна.

Кирпичнэ шэнэ заводууд хадаа 800 миллин кирпичнууды үгэхэ. Эдэ заводууд зарим хубинь мүнөө эксплоатацида оруулагдаа.

Архгельск, Челябинск, Свердловск ба бэшэ бэшэ областнуудта 5 цементнэ заводууд барилга эхилээ.

Москвада бетонно ба түмэр-бетонно изделинүүдтэ хоёр заво-дтэ барилга дүүргэдэ байна.

Харюсалгата редактор Р. БИМБАЕВ.